

fants y 2000 caballs; habent variat las circumstancies per En Felip, aixecá el siti á tota pressa anantse á refugiar al Rosselló molestat continuament pels somatens.

Manresa fou també sitiada per un tal Armandariz, habent de rendirse devant de la superioritat numérica de l' enemich, quin quefe castellá maná pegarhi foch y feu assassinar á sos habitants.

Igual passá á Solsona, Mataró, Hostalrich y molts pobles del Ampurdá.

Mentres tant la guerra entre En Càrles y En Felip continuaba cada dia ab mes fúria per una y altre part. L' Arxiduch entrá á Valencia y á Saragosa essent per tot ben rebut; mes després destruit son exercit, castellans y francesos entraren també á Aragó y á Valencia abolint tots sos furs y passantho tot á sanch y á foch.

Catalunya en vista de que aixís se cumplian las promesas d' En Felip, de respectar las llibertats, y no obstant haber sigut abandonada per l' arxiduch, continuá mes ferma que may en sa actitud.

El duch de Pópoli que manaba l' exercit borbonich á n' el Principat, lo dia 25 de Juliol de 1713, bloquejá altre volta á Barcelona ab 20,000 homes, la que sols ne tenia 11,000 entre la milicia y las tropas regulars, á las ordres del general en quefe En Villarroel.

Uns quants dias després s' ajuntá als sitiadors el general Duch de Berwich ab un reforç de 20,000 francesos, éssentne allavors ja 'ls sitiats sols en nombre d' uns 10,000.

Els primers dias de Mars de 1714, oferi el Duch de Berwich als de la ciutat la *gracia* de perdonar la vida als que deixessen las armas, contestantseli que volian perdó general y restitució de tots els furs, á lo qual ni sisquera respongué.

Arribá el 11 Setembre de 1714 y ab éll l' assalt definitiu de la plassa per 3 grans columnas fortas de 40000 soldats. Pels carrers de Barcelona es publicá un bando manant agafar las armas á tots els homes útils de 14 al 60 anys, formant las forsas ab que contaba, reunidas un conjunt d' uns 8,000 homes.

Donada l' ordre d' atacar y després d' una llarga y heroica resistencia s' apoderaren els sitiadors d' un bon tros de muralla, comentant allavors la lluyta per dintre 'ls carrers, barrejantse sitiats y sitiadors y barallantse cos á cos. Ni 'l foch de l' artilleria y l' infanteria ni las cargas de la caballeria lograren acobardir á n' aquells valents; cada pam que avansaba l' exercit d' En Felip, costaba centenars de mors á un y altre; per ultim lograren els castellans y francesos obrir una gran breixa y apoderarse del baluart de Santa Clara, y

creyentse ja amos de la Ciutat s' entregaren al saqueix mes escandalós; prò de sopte revifantse 'ls barcelonins y portant las banderas de Santa Eularia y Sant Jordi, donaren tal embranzida á n' aquells l'ops famolenchs, que 'ls feren recular fins á la muralla, reptintse altre vegada la batalla mes sanchnanta que la primera.

Mes tot fou inútil. El Conseller en Cap mori abressat ab la bandera de Santa Eularia, y Barcelona hagué de sucumbir al pes de las armas de Fransa y Espanya juntas. Anio ja l' absolutisme de Catalunya, y per acabar son obra de humiliar als catalans, feu derribar 600 casas que formaban l' hermós barri de la Ribera, y construirhi la Ciutadela, recort al ensemps que de la victoria dels enemichs, d' una noble y heroica defensa. Dos anys després, en una de las salas d' aquell grandió edifici, un vil butxi, per ordre de Felip V, hi aixecaba una gran foguera ananthi cremant un á un tots els papers y pergamins que contenian els furs de Catalunya.

Aixís acabá aquella lluyta del poble catalá defensant sas llibertats contra 'l que pretenia arrabassárlashi. La sort de las armas, que no sempre es favorable á la causa de la rahó, sigué desastrosa per nostra Patria, malgrat els esforços de tan insignes patricis com En Rafel de Casanovas y En Villarroel.

El poble catalá, que ab son caràcter independent may s' habia deixat doblegar ni per Reys ni per Nacions, resta desde aquella fetxa de trista recordansa per nostra terra, dominada per un poble de qui sols vexacions y agravis n' ha rebut.

Trevallém, donchs, catalans, ab fe pera reconquerir nostra llibertat que un jorn ens fou presa, y aixís, al ensemps que venjarém á n' aquells mártres, demostrarem esser dignes d' haver nascut á Catalunya.

T. COMAS CORBERA.

Granollers 1904.

CONSIDERACIONES

acerca la variable intensidad calorífica del sol como modificador del clima.

(Continuación)

En cuanto á las variaciones de la temperatura del espacio nos sería difícil el consignar variantes á pesar de la diferencia se ve en su apreciación por los físicos, pues Pounillet señala la de 100° y Fourier la de 149° bajo cero.